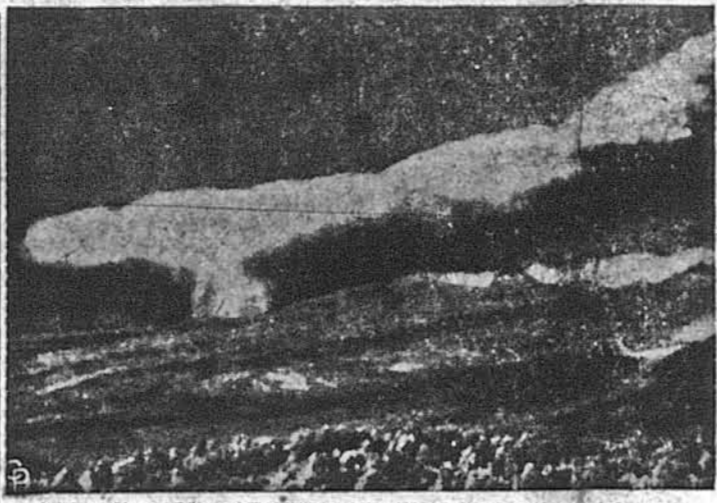

PIK LIX. Ч. 285. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 7-ГО ГРУДНЯ 1951. No. 285. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 7, 1951. VOL. LIX.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода“: BERgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1018 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ПОВІТРЯНІ СИЛИ БУДУТЬ МАТИ 143 З'ЄДНАННЯ

Вашингтон, 5 грудня. — Об'єднані генеральні штаби одобрили план збільшити повітряні сили із 90 до 143 бойових з'єднань. В тому числі буде 126 для боротьби. План, як здається, дістав апробату Вілгоу Дому, бо секретар оборони Роберт А. Ловет, сказав на пресовій конференції, що фонди на збільшення повітряних сил будуть встановлені в бюджет на скарбовий рік 1953, який саме готується. План ухвалила теж Красна Рада Безпеки, бо інше Ловет не міг би говорити про це прилюдно. Секретар оборони не сказав точно, скільки грошей треба буде на оборону в наступному скарбово-

АМЕРИКАНСЬКА АТОМОВА ПЕРЕМОГА в українському гарантію безпеки тез Франції—твердив французький представник в Об'єднаних Націях Жюль Мош. На фото: дова скута, полумінні і диму, що постали після останньої американської атомової проби в Ласо Вегас, Невада. Після неї проби в землі залишилися глибокий кратер, довший на понад пів милі. Хоча Комісія Атомової Енергії відмовилася дати будь-які висновки до той проби проби, знавці вважають, що вона відбулася для випробування експлозії атомової бомби, наперед приміщеної під землею.

ПІШОВ В ДИМІСІЮ ПОДАТКОВИЙ ДОРАДНИК ОЛИФАНТ

Вашингтон. — Чарлс Олифант, один з високих урядовців, якого ім'я згадували при відкритті податкових скандалів у столиці, зрікся з своєї посади головного радника податкового бюро, яка приносила йому платню \$14,800 річно. Президент Труман прийняв зречення негайно. До димісії спрочинився адвокат Абрагам Тайтелбаум з Шікаго, який перед палатною комісією засобів склав свідчення про те, що дві особи в Шікаго пробували дістати від нього позичку в сумі півмільйона доларів для надання своїх податкових труднощів з високими урядовцями у Вашингтоні. Між тими урядовцями Тайтелбаум

АТОМОВУ ПЕРЕВАГУ АМЕРИКИ ВВАЖАЄ ФРАНЦІЯ СВОЄЮ НАЙЛІПШОЮ БЕЗПЕКОЮ

Париж. Французький представник на конференції чотирьох великодержав в справі узгодження їхнього плану розроблення та контролю атомової енергії, колишній міністер внутрішніх справ Жюль Мош, заявив вчора цілком виразно, що Франція вважає найкращою гарантією своєї власної безпеки американську перевагу в атомовій зброї. Представник чотирьох великодержав теж вчора безуспішно продовжували свої наради, в дотеперішньому перебігу яких не добувається найменших можливостей компромісу, бо й альянсу і союзу обоготовлять своє ста-

КАМПАНІЯ ЗА КАНДИДАТУРУ АЙЗЕНГАВЕРА НА ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Прихильники кандидатури ген. Двайта Д. Айзенгавера на президента Злучених Держав від Республіканської партії при найближчих виборах роблять приготування до започаткування кампанії з 1. лютого 1952 р. Вони вірять, що до того часу він повернеться з Європи до Злучених Держав і прийме кандидатуру, однак вони не мають безпосередніх вістей від нього.

ЗАКЛИК ДО ПРОМИСЛОВЦІВ, ЩОБ ПРИСПИШЛИ ПРОДУКЦІЮ ЗБРОЇ

Нью Йорк. — Вільям К. Фостер, заступник секретаря оборони, звернувся до американських і європейських промисловців, щоб вони в найближчих дванадцяти місяцях всіма силами подбали за преламання труднощів, які припиняють продукцію зброї. Він попередив їх, що цей час може показатися „найнебезпечнішим в історії Західного світу“. Остерогу й заклик оголосив Фостер у промові на обіді Міжнародної Конференції Індустріалістів, яка відбувається в готелі Шер. Після його промови президент Ради Європейської Федерації Індустріалістів, Джордж Вілнер, з'ясував відзив європейців на американську пораду, щоб Європа збільшила продуктивність, приймаючи американську систему вільного підприємства. Вілнер заявив, що деякі американські

НЬОЙОРКСЬКА ЛЕГІСЛАТУРА УХВАЛИЛА ПЕРЕМІНИ В КОНГРЕСОВИХ ОКРУГАХ

Олбей, у стейті Нью Йорк. — Стейтлова легіслатура, зібрана на спеціальній сесії, ухвалила план республіканської більшості, щоб поробити різноманітні зміни у виборчих конгресових округах стейту Нью Йорк. Ухвалу підписав негайно губернатор Тамес Е. Дюї. Негайно опісля стейтвий сенат заявив готовість перевести

ДОПОМОГА В НАТУРАЛІЗАЦІЇ

Загальна Рада Американської Єдності випустила тепер нове видання своєї широко відомої брошури „Як стати громадянином ЗДА“. Ця дуже потрібна й авторитетна брошура подає найновіші інформації про нашу натуралізаційні закони та процедури, а також вимоги для громадянства. У брошури також уміщено копію Конституції ЗДА і близько 130 запитань та відповідей, що мають у собі відомості про устрій та історію ЗДА, які кандидат на громадянство повинен знати. Найбільше змін у нашому натуралізаційному законі зображені в 1950-го року, що набув сили 23-го вересня 1950-го року. Серед змін є такі: 1) кандидати на натуралізацію за певними винятками, мусять уміти читати й писати по-англійськи прості слова та загально уживані речення, тоді як раніше від них вимагалось тільки „говорити по-англійськи“; 2) усі, хто тепер, або протягом десятих останніх перед поданням заяви років були членами якоїсь тоталітарної партії, її прибічниками, до натуралізації не допускаються. — Примірник брошури „Як стати громадянином ЗДА“ можна одержати, звернувшись листом до Загальної Ради Американської Єдності: 20 Вест 40-й вул., Нью Йорк 18, Н. Й. Кожен примірник коштує 60 центів.

ДОВІТРЯНІ ТРАМВАЇ ДО ПЕРЕДМІСТЬ

Нью Йорк. — Рада Цивільної Аеронавтики дала дозвіл на започаткування постійної служби гелікоптерів, для того, щоб перевозити подорожників з Нью Йорку до сусідніх містечок і осель в стейтах Нью Йорку, Нью Джерсі, а також і до Конектикату.

Д-Р ВИТВИЦЬКИЙ ПІДКРЕСЛЮЄ ЗНАЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО РУХУ

Потверджує можливість повної консолідації українських сил на базі Дебжавного Центру

„Український рух спротиву має величезне значення не тільки для визвольних змагань українського народу. Він — зокрема — для Української Повстанської Армії — не розгортається на території одної із сателітських держав, де така акція була б легітна. Він не має жодної допомоги із зовні. З тієї причини завязатість і неспинна тривалість українського спротиву набуває значення, яке далеко переходить технічно-матеріальні, назовні вловні осяги і має визначне значення у світі“ — твердить д-р Степан Витвицький, заступник голови Виконного Органу Української Національної Ради та керманіч його ресорту закордонних справ, в своєму інтерв'ю з Редакцією „Свободи“.

(Повний текст інтерв'ю надрукований в цьому числі на 2-гій сторінці).

Д-р Витвицький, відповідаючи на запит, як він оцінює роль українського визвольного руху, твердить, що цей рух „є явищем одиноким в наших часах, коли чинники світової

ЧЕРВОНІ ЗАПРОПОНУВАЛИ 5 КРАЇН ДЛЯ КОНТРОЛІ МИРУ В КОРЕЇ

НАЗИВАЮТЬ „НЕВТРАЛЬНИМИ“ ЧЕХІВ І ПОЛЯКІВ, КРИМ ШВЕДІВ, ДАНЦІВ І ШВАЙЦАРІВ

Токіо, 6. грудня. — Комуністичні представники на переговорах в Панмунджом назвали вчора сателітську Польщу і Чехословаччину між п'яти неутральними країнами — крім Швеції, Данії і Швайцарії — які мали б контролювати виконання постанов перемір'я по обох боках демаркаційної лінії в Корей. Комуністи вивисили це своє становище у відповідь на настирливі домагання альянських представників відносно конкретизації червоних пропозицій. Проте, назва країн, які мали б комуністичну згоду на виконання контрольних функцій, була єдиним прогресом на вчорашніх нарадах. На всі інші запити альянських представників, голововно в таких основних справах, як застосування способи контролю, як теж відносно „замороження“ теперішньої кількості військ, комуністи відповідали оминаючо, або взагалі не відповідали. Комуністи не потрапили теж точніше спредискувати їхню пропозицію відносно контрольних обмежень до „портів вступу“ та цілої низки інших понять, які вони видвигнули в своїх пропозиціях. Не довіднавши точніше про всі комуністичні пропозиції і застереження, альянські представники заповіли, — що на сьогоднішніх нарадах вони видвигнуть сім власних пропозицій відносно гарантій перемір'я в Корей. На вчорашніх нарадах найбільше часу витрачено на досить одностороннє дискусію, що комуністи розуміють під „прибережними островами і водами“, відкидання альянських кораблів з яких вони ставлять за одну з передумов перемір'я. На всі альянські запити та намагання вяснити комуністичне розуміння тих — „прибережних островів і вод“, комуністичні делегати зперто давали виминаючі відповіді, — або взагалі відмовлялися від них. В офіційному бюлетені альянського командування обвинувається червоних, що вони говорять на конференції „подвійною мовою“ та що їхні „компроміси“ і „компроміси“ є тільки іншим оформленням попередніх домагань.

АРХІЄПІСКОП СТЕПІНАЧ УМОВНО ЗВІЛЬНЕНИЙ З УВ'ЯЗНЕННЯ

Білгород, Югославія. Вчора у вечірніх годинах тут офіційно повідомлено про умовне звільнення з в'язниці католицького архієпископа Альойзіуса Степінача. Його звільнення під умовою, що він житиме в місцевості свого народження, в Красічі біля Загребу, та що він не виконуватиме своїх колишніх функцій примаса Католицької Церкви в Югославії. В повідомленні сказано, що архієпископа звільнено з доручення Івана Крайчича, міністра внутрішніх справ Хорватської республіки. Опісля повідомлено, що архієпископ Степінач вже вчора ввечері прибув до положеної недалеко від Загребу місцевості Красіч, з якої він не може виїхати без окремого дозволу уряду. Це рівночасно означає, що Степінач не може виконувати й функцій архієпископа Загребу. В урядовому повідомленні про звільнення говориться про „коштовного архієпископа“. Формально звільнення є умов-

СТВОРЕНО НОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ ДЛЯ ВІТАЧІВ

Вросель. — „Тимчасовий Міжурядовий Комітет для Руху Мігрантів з Європи“ — це назва нової міжнародної організації для вітаків, яку створено вчора голововно з ініціативи Злучених Держав Америки та яка має передати спадщину і завдання Міжнародної Організації для Вітаків (ІРО) — після її розв'язання в наступному році. Організацію створено на окремій конференції, яка відбулася з ініціативи Злучених Держав та в якій взяли участь представники 23 некомуністичних країн. В користь резолюції для створення нової організації голосували, крім Америки, представники: Австралії, Австрії, Бельгії, Болівії, Бразилії, Канади, Чиле, Франції,

ЗНОВУ ЗБИТО 5 ВОРОЖИХ ЛІТАНІВ В КОРЕЇ

Токіо. В повітрі над Північною Кореєю вже десятих день з черги відбувались вчора бої між альянською і комуністичною авіаціями, у висліді яких збито 5 дальших ворожих літаків збито і 5 інших пошкоджено. Альянська авіація не мала жадних втрат. Впродовж вчорашнього дня комуністи намагались знову поставити в сумнів альянську перевагу в довітрі, вводячи в дію 230 своїх турбо-літаків. Сильні з'єднання альянських бомбардувальників продовжували вчора свою нормальну акцію проти ворожих цілей у ворожому замілі, виконавши знову понад 700 місій впродовж дня. На фронті прихідло тільки до припадкових перестрілок між патрульними відділами. Хоча це не було випадків повітряних атак на альянські фронтові лінії, проте альянське командування вже рахується з їх можливістю і наказало своїм військам на фронті поробити відповідні охоронні та оборонні заходи.

АМЕРИКАНСЬКІ ВТРАТИ В КОРЕЇ: 101,688

Вашингтон. Департамент оборони проголосив нову лїсту американських втрат в Корей, які по кінець минулого тижня вносили всіх разом 101,688, вбитих, поранених і пропавших. В цьому з 17,275 вбитих, 71,857 поранених і 17,275 пропавших, крім 175 відоміх, що є в полоні. Найбільші втрати — 14,504 вбитих, 57,149 поранених і 10,119 пропавших — понесла армія, тоді коли загальні втрати авіації вносять 925, флоту — 1,183 і морської піхоти — 16,307 воїнків.

ЄГИПЕТСЬКИЙ УРЯД ЗАБОРОНИВ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Каїро. Єгипетський уряд проголосив розпорядок, забороняючи з сьогоднішнім днем всі вуличні та будь-які інші демонстрації в країні. Крім того, закрито на неозначений час університети і школи в Каїро, Александрії та інших містах. Розпорядок видано після того, як під час демонстрацій і заворушень в двох останніх днях було вбитих 31 єгиптян і 11 англійців, а крім того понад 100 єгиптян було поранених. Вчора студенти демонстрували вже проти свого власного уряду, закидаючи йому, що він є перешкодою для „визвольних батальйонів“ в їх „святій боротьбі“ — проти англійців. Згідно з повідомленням єгипетського міністерства внутрішніх справ, єгипетські втрати за час від перших заворушень після зривання договору з Британією, отже від 16-го жовтня ц. р., вносіть 117 вбитих і 438 поранених.

ДОЛЛЕС ІДЕ ДО ЯПОНІЇ

Вашингтон. — Джеймс Е. Вебб, діючий секретар стейту, заявив, що Джан Фостер Доллес, радник секретаря стейту Діна Ачесона, відіждить вдруге до Японії в справі приднання Японії й Німеччини до спільноти вільних націй у світі. Вебб виявив на пресовій конференції, що Америка працює дуже гарячо над цією справою. Доллес це один із співрадників в цій справі, і він найбільше напрацювався над заключенням миру між Злученими Державами й Японією.

В АМЕРИЦІ

● В стейтській легіслатурі Массачусетс Джан. В. Норртін запропонував щоб мову в загальному називали американською, а не англійською. Він теж пропонував, щоб шкільні підручники називали американською а не англійською грамматику, вважаючи, що це „збільшить патріотизм“.

● Чорноока дочка шефа Італійської Аляски, 6-літня Перл Гудкінг вилучила вчора на естаці в 6,000 мильову „подорож“, щоб винести першу склянку свіжого молока з „величкими білими ведмедями“, президентом Труманом.

● Американське статистичне бюро повідомляє, що кількість безробітних осіб в країні в листопаді становила 1,828,000 осіб, отже 212,000 більше, ніж в жовтні. Кількість зарплатних в цивільному господарстві вносила 61,336,000 осіб, в порівнянні з 61,271,000 осіб в тому часі минулого року.

● В Ютіон Таун в Пенсильнії кіт врятував маму й двох малюків дітей від страшно смерті в полуміннях пожежі вільної хати. Як хата почала горіти кіт скочив вниз на землю і лапами збудув ц.

● Заступник президента Албен В. Барклі переїхав до Гомольоно в повернутій дорозі до Злучених Держав з поїздки на Далекі Схід.

● Британський секретар закордонних справ Іден заявив, що Британія, Аргентина і Чиле знову погодилися не вживати жадних індустріальних експлозій до Антарктики впродовж наступних років. Причиною цього є багаторісний спір і непорозуміння відносно території до якої вони мають претензії.

● Іранський заступник прем'єра Гусейн Фатемі повідомив, що безпосереднє проголосення загальних виборів в країні, яке мало б наступити вже в п'ятницю.

● Понад три тисячі червоноармиїстами робітників закликали камінями та були палицями іранську поліцію на передмістях Тегерану.

● Представник підсудебної Білорусії видвигнув знову на сесії Генеральної Асамблеї в Парижі справу представництва червоного Китаю в Об'єднаних Націях.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA: SUBSCRIPTION RATES: Na рік \$10.00 One year \$10.00 Na пів року \$5.25 Six months \$5.25 Na три місяці \$2.75 Three months \$2.75

Foreign and Jersey City Rates: Na рік \$12.00 One year \$12.00 Na пів року \$6.50 Six months \$6.50 Na три місяці \$3.50 Three months \$3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів. За оголошення редакція не відповідає. Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОКРЕМИЙ ОБОВ'ЯЗОК

В усіх установах—від війська починаючи а на школі іначайчи—призначається окремі обов'язки головною тим, що найкраще вив'язуються та виконують свої звичайні повинності. Окремі обов'язки—це відзначення і нагорода, це окрема честь. Такі окремі обов'язки і з ними окрему честь має широкий загальний членства Українського Народного Союзу в нашому громадському житті.

Сьогодні ми хочемо звернути увагу на ще один окремий обов'язок членів Українського Народного Союзу, що повинен їм теж принести окрему честь, якщо вони його виконують. Маємо на думці заповіданий план видання нового суспільного тижневика літератури, мистецтва і науки, що мав би пов'язатися з недалеким початком наступного року.

Здійснюючи постанови Головного Уряду УНСоюзу, в-во "Свобода" заповільє план видання нового тижневика три місяці наперед, починаючи рівночасно кампанію в справі попереднього зголошення замовлень на тижневик. Від достаточної кількості зголошень узалежнено теж саму появу нового тижневика.

Проте, успіх не є такий, як повинен і міг би бути та який потрібний, щоб могли приступити до того важливого і відповідального кроку—дати нашій громаді такий журнал, що відповідає найістотнішим потребам нашого суспільно-культурного життя і його прогресу в цих складних для української культури обставинах.

Тепер вже нагальє час. Видавництво планувало почати нове видання з початком року. Значить, вже був би найкращий час, щоб зааганжувати відповідні редакційні сили та поробити відповідну технічну підготовку.

В часі між двома останніми конвенціями УНСоюзу "Свобода" впродовж кожного жовтня переводила т.зв. кампанію добровільної доплати до передплати. В кожній такій кампанії на заклик Видавництва зголошувалося приблизно п'ять тисяч осіб, що добровільно доплачували до передплати "Свободи" приблизно десять тисяч доларів.

Врешті налягли на перо і вкресали дві основно-вечерні доповіді: Проф. Смішний — на тему: "Книжка в ретроспективно-історичному нарисі її розвитку від найдавніших часів по сьогодні".

Мгр. Барабан — на тему: "Книжка та активне сприймання нашої дійсності".

Проф. Смішний доповідав про египетські гієрогліфи і про династію Габсбургів.

Мгр. Барабан доповідав про египетські гієрогліфи і про династію Габсбургів.

Врешті-решт люди порозходились по хатах — за мішками. (Звичайно — деякі, що жили віддалік, на присілку, попріяли драбинами та полукішками. (Тісним вінцем оплів народ доповідачів. Проходу не дає. До автоматично не підпускає...)

Доповідачі завідувач культурно-освітнього відділу, проф. Смішний та секретар цього ж відділу, мгр. Барабан, прили й умлівали п'ять тижнів студіюючи літературу і матеріали.

Працевдатність у старших роках ЖИТТЯ

На однім із своїх зібрань Товариства Українських Правників в Америці, з оєідком у Нью Йорку, обговорювано питання підшукування праці для своїх членів, які приїхали до Америки з європейської скитальщици. Серед дискусії порушено геж питання віку членів, бо від того дуже часто залежить працевдатність людини, коли інші труднощі вже переборені.

В результаті вирішено вислати до всіх членів квестіонар, в якому між ін. поставлено питання, який їх вік. Коли наспіють відповіді від усіх членів, Товариство планує звернується до громадянства за допомогою при підшукуванні праці для старших членів, які не в силі пристосуватися до американських вимог, що кажуть вважати в першу чергу на свої різичні сили при втриманні свого життя.

Проблема працевдатності старших віком людей стара як світ. Однак вона найбільше дошкучлива в часах загального безробіття та фінансової скрути, коли навіть розмірно молоді люди не можуть дістати праці.

Та найважче дається в знаки скрута професіоналістам, які не можуть легко переходити з одного роду праці до другої.

Велику полегшу для умови депресії безробітних професіоналістів приніс професор Колумбійського університету А. Піткін, видаючи в 1939 р. книжку "Життя починається від сорокового року".

Від 1940 до 1950 року наука медицини в ділянці геріятрики (старечого життя) зробила велетенський поступ, виказуючи, що люди в 60, 65, 70 а навіть дехто і в 80 році життя не тільки перестають бути тягарем для родини, приятелів чи громадянства, але навіть благословенням, якщо тільки відітати трохи часу на вивчення деяких засадничих питань, зв'язаних з старшим віком.

Підо впливом медичних студій покращала харчова дієта, мешканеві відносини, а найбільший поступ осягнуто в покращанні відносин при праці. Це дає підставу до заповнення праці старшим людям і далеко більшій мірі, ніж це було донедавна.

Фундація "Сорок з додатком" це установа не обрахована на зарісок, отже займається безінтересно подаваннями інструкцій, де шукати ради, як зберегти силу й рівновагу духа людям, що стоять перед проблемами старечого віку. Між вказівками згадані осередки закладані до великих містак, де такі проблеми обговорюють.

Мовляв — "Учітєся, брати мої", а "Книги — морська глибина". "Учітєся, брати мої! Книги — морська глибина! Любїть книжку! Шануйте книжку! Читайте книжку! Купуйте книжку! Осїнь була золота. Журавлі кричали: кру, кру..."

Мовляв — "Учітєся, брати мої", а "Книги — морська глибина". "Учітєся, брати мої! Книги — морська глибина! Любїть книжку! Шануйте книжку! Читайте книжку! Купуйте книжку! Осїнь була золота. Журавлі кричали: кру, кру..."

Мовляв — "Учітєся, брати мої", а "Книги — морська глибина". "Учітєся, брати мої! Книги — морська глибина! Любїть книжку! Шануйте книжку! Читайте книжку! Купуйте книжку! Осїнь була золота. Журавлі кричали: кру, кру..."

Мовляв — "Учітєся, брати мої", а "Книги — морська глибина". "Учітєся, брати мої! Книги — морська глибина! Любїть книжку! Шануйте книжку! Читайте книжку! Купуйте книжку! Осїнь була золота. Журавлі кричали: кру, кру..."

ли не повинні цілковито відсуватися від завдання. Коли потреба вимагає, позбудься докучливого й понад твої сили зайняття, а на це місце поставься за роботу, яка дає більше різномодності й заохоти.

Призначі собі час на відсвіження фізичної енергії на такий лад, як це роблять атлети. А передусім уникай монотонності й дошкучливої самотності. З поступом віку поправляй свою товариську поведінку.

Ці вказівки можуть виглядати дивно, однак вони опертї на досвіді. Окрему увагу звертають знавці геріятрики на недуги старечого віку, як артрїтї або склероза. Вони дуже послаблюють працевдатність старшої людини й тому треба їх лікувати негайно після появи перших недомогань в роді ревматичних боїв в м'язях і суглобах.

Позбудься думки, що метою твого життя перейти в "стан відпочинку". На ділі ми ніколи не повинні цілковито відсуватися від завдання.

Михайло Грушевський повернувся на Україну з еміграції 1924 р. Зразу після приїзду було дозволено йому заложити при УВАН Історичний Інститут і Інститут для вивчення української мінувшини, організувати видавництво наукових журналів, тощо і М. Грушевський розгорнув надзвичайно широку плідну наукову працю над вивченням минулого України, створивши і дійсно виховавши цілу свою "історичну школу" молодих талановитих дослідників.

Від цього часу пішла вже відкрита провокація цілого російського - більшовицького державного і партійного апарату проти Грушевського. Цим самим його доля була вирішена. Грушевський, якому не могла простити ні одна російська влада того, що він розбив надрізні всі фальшиві та історично не правдиві теорії російських чорносотенців про "єдинство руського народу", мусїв відійти з цього світу так або інакше.

Від цього часу пішла вже відкрита провокація цілого російського - більшовицького державного і партійного апарату проти Грушевського. Цим самим його доля була вирішена. Грушевський, якому не могла простити ні одна російська влада того, що він розбив надрізні всі фальшиві та історично не правдиві теорії російських чорносотенців про "єдинство руського народу", мусїв відійти з цього світу так або інакше.

Від цього часу пішла вже відкрита провокація цілого російського - більшовицького державного і партійного апарату проти Грушевського. Цим самим його доля була вирішена. Грушевський, якому не могла простити ні одна російська влада того, що він розбив надрізні всі фальшиві та історично не правдиві теорії російських чорносотенців про "єдинство руського народу", мусїв відійти з цього світу так або інакше.

Від цього часу пішла вже відкрита провокація цілого російського - більшовицького державного і партійного апарату проти Грушевського. Цим самим його доля була вирішена. Грушевський, якому не могла простити ні одна російська влада того, що він розбив надрізні всі фальшиві та історично не правдиві теорії російських чорносотенців про "єдинство руського народу", мусїв відійти з цього світу так або інакше.

Від цього часу пішла вже відкрита провокація цілого російського - більшовицького державного і партійного апарату проти Грушевського. Цим самим його доля була вирішена. Грушевський, якому не могла простити ні одна російська влада того, що він розбив надрізні всі фальшиві та історично не правдиві теорії російських чорносотенців про "єдинство руського народу", мусїв відійти з цього світу так або інакше.

Від цього часу пішла вже відкрита провокація цілого російського - більшовицького державного і партійного апарату проти Грушевського. Цим самим його доля була вирішена. Грушевський, якому не могла простити ні одна російська влада того, що він розбив надрізні всі фальшиві та історично не правдиві теорії російських чорносотенців про "єдинство руського народу", мусїв відійти з цього світу так або інакше.

Інтерв'ю з Заступником Виконавчого Органу та Керманичем Ресорту Закордонних Справ, — Д-ром СТЕПАНОМ ВИТВИЦЬКИМ

З нагоди приїзду Д-ра Степана Витвицького, колишнього міністра закордонних справ в уряді Західної Української Народної Республіки й тепер Заступник Голови Внк. Органу Української Національної Ради та керманіча його ресорту закордонних справ, до цієї країни та його відвідів в Українському Народному Союзі і в редакції "Свободи", ми поставили йому кілька конкретних запитів на актуальні українські політичні теми та одержали від нього такі відповіді:

ЗАПИТ: Коли і як приїхали, де замісками, який характер і ціль Вашого приїзду?

ВІДПОВІДЬ: Я прибув до Нью Йорку в дні 2 листопада ц. р. Працюю по позиції у своїм приватному мешканні в Нью Йорку. Прибув я сюди з доручення ВО. УНРади для виконання певних політичних завдань.

ЗАПИТ: Нам відомо, що Ви займаєте високе становище містоголови ВО.УНРади та Керманіча Ресорту Закордонних Справ. Чи Ви задержуєте ці функції?

ВІДПОВІДЬ: УНРада та її Виконний Орган уважали за вказане залишити за мною становище його містоголови і Керманіча Ресорту Закордонних Справ. В місці осідку ВО. буде діяти мій заступник в тому ж ресорті. До того моїм обов'язком буде заступати справи УНРади і її ВО. перед урядом ЗДА.

ЗАПИТ: Ваші плани відносно українсько-американської громади: чи не думаєте відітати більш осередки скупчення нашої еміграції та взаємна позайомитися з ними?

ВІДПОВІДЬ: Після полагоди певних справ формально-правного характеру, зв'язаних з організацією Представництва, та перших кроків моєї діяльності задумую відітати головні осередки нашої еміграції, щоб поінформувати її про діяльність Державного Центру та ознайомитися з її поглядами і настроями. Я вже відвідав УКК, Робітничий Союз і УВАН та в близькому часі відвідаю інші Центральні громадсько-суспільного характеру. Закін виступу це зробити вже з цього місяця передаю від УНРади українській громаді живучий в ЗДА сердечний привіт. Всіх нас єднає в одну нерозривну спільноту одно велике змагання.

ЗАПИТ: Відіждоуги з Європи, в якому загальному стані Ви залишили українську еміграцію: загальна її кількість, організаційний стан, матеріальне забезпечення?

ВІДПОВІДЬ: В Німеччині залишилось ще коло 15.000 українських емігрантів. Їх репрезентацією є ЦПУЕН, зорганізоване на основі порозуміння всіх партійно-політичних середовищ з осідком в Мюнхені. Його діяльність направлена в першу чергу на оборону інтересів тим емігрантів, яким відмовлено права переселення, а їх є чимало, і треба вжити енергійних заходів у покликаних чинників, щоб це перелігане їх справи, тому що дотичні відомі рішення в більшості випадків є неоправдані. Наші емігранти розміщені тепер по таборах, удержуваних німецьким урядом, неоднотайних під оглядом їх національного складу і тому їм особливо потрібна моральна підтримка. Про них повинні пам'ятати ті товариші їх еміграційної неволі, яким пощастало поселитися в інших країнах.

ЗАПИТ: Чи УНРада в своєму теперішньому складі має вимаганий законним постановами кворум?

ВІДПОВІДЬ: На тридцять членів УНРади залишилось в Європі 23, так що відповідно постановам основного закону це кворум може вносити правосильні рішення і тому кожного часу може бути скликане повне зібрання УНРади. За час її вакансії її функції з певними обмеженнями виконувє Президіа в складі 5 членів, яка збирається що 2 місяці, а то й частіше та заслухує звітвідомлень Виконного Органу відносно його праці і вносить потрібні постанови.

ЗАПИТ: Які загальні умовини праці Державного Центру?

ВІДПОВІДЬ: У країні ська справа актуалізується що раз більше, нею цікавляться більше аніж в попередніх переломних історичних моментах і вона стає міжнародною проблемою великого масштабу. Це треба записати на рахунок постави українського народу, його героїчної боротьби і його безмірних жертв, а в дальшій черзі на рахунок дії української спільноти, живучої поза межами Ватківщини. З що раз більшою актуалізацією української справи множається і зростають завдання УНРади, а разом з тим і її труднощі. Стан діаспори, труднощі спричинені не завершеним ще упорядкуванням політичного життя, боротьба за саму екзистенцію людей, що мусіли б всецїло відітати політичній праці, недостача повного комплекту співробітників — да потрібних безчисленних постах — це тільки прикладово зображені труднощі, з якими доводиться справлятися УНРаді. Особливі заходи ВО. присвячені тому, щоб до співробітників найкраще кваліфікованих робітників з молодшої генерації політичних діячів і це йому в певній мірі в останньому часі вдається.

ЗАПИТ: Чи існують можливості об'єднати в УНРаді ті політичні групи, що є поза нею і чи робляться з її боку заходи в тому напрямі?

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політична формація буде оставати поза організаційною схемою "Державного Центру. Концентрація всіх наших політичних сил в Державному Центрі (за винятком групи гетьманців), довершена в липні 1948 року була чи не найбільшим осягом української політики за останні роки. Після сесії групи ОУН (р) в УНРаді залишилось всі демократичні партії, соціалісти і середовище ОУН. Маючі на увазі, що на думку ВО. було б найменше перешкод для порозуміння з УГВР, в останньому часі присвячено чимало уваги цій справі. Були моменти, коли взаємні переговори здавалось були близькі успішного кінця. В першій провкті догоди предложеним Закордонним Представництвом УГВР УНРаді в дні 9 жовтня 1950 р. сформулована і правильно основна засада єрархії і правопорядку в українському політичному житті. Там-само у яно і виразно: "З. П. УГВР вважас доцільним і корисним існування поза сферою безпосереднього ворожого тиску, визнаваного всією еміграцією, явного і репрезентативного по літачному центру з участю всіх політичних середовищ. Таким центром є УНРада, що побудована на традиції Української Народної Республіки, в протилежності до "узурпаторського УССС — є правдивим виразником волі українського народу". Хоч після покликаного проєкту З-П. УГВР відітнуло іший, то проте не зняло наведеної оде запроєктованої постанови, яка може стати вихідною точкою майбутніх розмов УНРади з його представниками. Згадані переговори веліся в приязній атмосфері і виявили по обох сторонах чимало доброї волі.

ЗАПИТ: Як Ви оцінюєте роль сучасного спротиву українців проти більшовицької окупації на тлі розвитку міжнародного положення?

ВІДПОВІДЬ: У країні і в світі рух спротиву має величезне значення не тільки для визвольних змачак українського народу. Він — зокрема дія Української Повстанчої Армії, — не розгортається на території одної із сателітних держав, де така акція все була б легша і не має такого сильного запліччя ак напр. західній Берлін. Він не має теж ніякої допомоги іззовні. З тої то причини завязість і неспинна тривалість українського спротиву набірас значіння, яке далеко переростає його технічно-матеріальні, назовні, вольові осяги і має визначне моральне значіння у світі. Він є явищем одноким в часах, коли чинники світової політики вивинували і збройну силу під впливом своїх ілюзій старались задобрувати і концесіями здобути спокій для себе, і коли майже скрізь поширивсь дефетистичне переконання, що там де стане своєю ногою більшовицька система, вона невдільливо паралізує всякий відір. В той же

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політична формація буде оставати поза організаційною схемою "Державного Центру. Концентрація всіх наших політичних сил в Державному Центрі (за винятком групи гетьманців), довершена в липні 1948 року була чи не найбільшим осягом української політики за останні роки. Після сесії групи ОУН (р) в УНРаді залишилось всі демократичні партії, соціалісти і середовище ОУН. Маючі на увазі, що на думку ВО. було б найменше перешкод для порозуміння з УГВР, в останньому часі присвячено чимало уваги цій справі. Були моменти, коли взаємні переговори здавалось були близькі успішного кінця. В першій провкті догоди предложеним Закордонним Представництвом УГВР УНРаді в дні 9 жовтня 1950 р. сформулована і правильно основна засада єрархії і правопорядку в українському політичному житті. Там-само у яно і виразно: "З. П. УГВР вважас доцільним і корисним існування поза сферою безпосереднього ворожого тиску, визнаваного всією еміграцією, явного і репрезентативного по літачному центру з участю всіх політичних середовищ. Таким центром є УНРада, що побудована на традиції Української Народної Республіки, в протилежності до "узурпаторського УССС — є правдивим виразником волі українського народу". Хоч після покликаного проєкту З-П. УГВР відітнуло іший, то проте не зняло наведеної оде запроєктованої постанови, яка може стати вихідною точкою майбутніх розмов УНРади з його представниками. Згадані переговори веліся в приязній атмосфері і виявили по обох сторонах чимало доброї волі.

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політична формація буде оставати поза організаційною схемою "Державного Центру. Концентрація всіх наших політичних сил в Державному Центрі (за винятком групи гетьманців), довершена в липні 1948 року була чи не найбільшим осягом української політики за останні роки. Після сесії групи ОУН (р) в УНРаді залишилось всі демократичні партії, соціалісти і середовище ОУН. Маючі на увазі, що на думку ВО. було б найменше перешкод для порозуміння з УГВР, в останньому часі присвячено чимало уваги цій справі. Були моменти, коли взаємні переговори здавалось були близькі успішного кінця. В першій провкті догоди предложеним Закордонним Представництвом УГВР УНРаді в дні 9 жовтня 1950 р. сформулована і правильно основна засада єрархії і правопорядку в українському політичному житті. Там-само у яно і виразно: "З. П. УГВР вважас доцільним і корисним існування поза сферою безпосереднього ворожого тиску, визнаваного всією еміграцією, явного і репрезентативного по літачному центру з участю всіх політичних середовищ. Таким центром є УНРада, що побудована на традиції Української Народної Республіки, в протилежності до "узурпаторського УССС — є правдивим виразником волі українського народу". Хоч після покликаного проєкту З-П. УГВР відітнуло іший, то проте не зняло наведеної оде запроєктованої постанови, яка може стати вихідною точкою майбутніх розмов УНРади з його представниками. Згадані переговори веліся в приязній атмосфері і виявили по обох сторонах чимало доброї волі.

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політична формація буде оставати поза організаційною схемою "Державного Центру. Концентрація всіх наших політичних сил в Державному Центрі (за винятком групи гетьманців), довершена в липні 1948 року була чи не найбільшим осягом української політики за останні роки. Після сесії групи ОУН (р) в УНРаді залишилось всі демократичні партії, соціалісти і середовище ОУН. Маючі на увазі, що на думку ВО. було б найменше перешкод для порозуміння з УГВР, в останньому часі присвячено чимало уваги цій справі. Були моменти, коли взаємні переговори здавалось були близькі успішного кінця. В першій провкті догоди предложеним Закордонним Представництвом УГВР УНРаді в дні 9 жовтня 1950 р. сформулована і правильно основна засада єрархії і правопорядку в українському політичному житті. Там-само у яно і виразно: "З. П. УГВР вважас доцільним і корисним існування поза сферою безпосереднього ворожого тиску, визнаваного всією еміграцією, явного і репрезентативного по літачному центру з участю всіх політичних середовищ. Таким центром є УНРада, що побудована на традиції Української Народної Республіки, в протилежності до "узурпаторського УССС — є правдивим виразником волі українського народу". Хоч після покликаного проєкту З-П. УГВР відітнуло іший, то проте не зняло наведеної оде запроєктованої постанови, яка може стати вихідною точкою майбутніх розмов УНРади з його представниками. Згадані переговори веліся в приязній атмосфері і виявили по обох сторонах чимало доброї волі.

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політична формація буде оставати поза організаційною схемою "Державного Центру. Концентрація всіх наших політичних сил в Державному Центрі (за винятком групи гетьманців), довершена в липні 1948 року була чи не найбільшим осягом української політики за останні роки. Після сесії групи ОУН (р) в УНРаді залишилось всі демократичні партії, соціалісти і середовище ОУН. Маючі на увазі, що на думку ВО. було б найменше перешкод для порозуміння з УГВР, в останньому часі присвячено чимало уваги цій справі. Були моменти, коли взаємні переговори здавалось були близькі успішного кінця. В першій провкті догоди предложеним Закордонним Представництвом УГВР УНРаді в дні 9 жовтня 1950 р. сформулована і правильно основна засада єрархії і правопорядку в українському політичному житті. Там-само у яно і виразно: "З. П. УГВР вважас доцільним і корисним існування поза сферою безпосереднього ворожого тиску, визнаваного всією еміграцією, явного і репрезентативного по літачному центру з участю всіх політичних середовищ. Таким центром є УНРада, що побудована на традиції Української Народної Республіки, в протилежності до "узурпаторського УССС — є правдивим виразником волі українського народу". Хоч після покликаного проєкту З-П. УГВР відітнуло іший, то проте не зняло наведеної оде запроєктованої постанови, яка може стати вихідною точкою майбутніх розмов УНРади з його представниками. Згадані переговори веліся в приязній атмосфері і виявили по обох сторонах чимало доброї волі.

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політична формація буде оставати поза організаційною схемою "Державного Центру. Концентрація всіх наших політичних сил в Державному Центрі (за винятком групи гетьманців), довершена в липні 1948 року була чи не найбільшим осягом української політики за останні роки. Після сесії групи ОУН (р) в УНРаді залишилось всі демократичні партії, соціалісти і середовище ОУН. Маючі на увазі, що на думку ВО. було б найменше перешкод для порозуміння з УГВР, в останньому часі присвячено чимало уваги цій справі. Були моменти, коли взаємні переговори здавалось були близькі успішного кінця. В першій провкті догоди предложеним Закордонним Представництвом УГВР УНРаді в дні 9 жовтня 1950 р. сформулована і правильно основна засада єрархії і правопорядку в українському політичному житті. Там-само у яно і виразно: "З. П. УГВР вважас доцільним і корисним існування поза сферою безпосереднього ворожого тиску, визнаваного всією еміграцією, явного і репрезентативного по літачному центру з участю всіх політичних середовищ. Таким центром є УНРада, що побудована на традиції Української Народної Республіки, в протилежності до "узурпаторського УССС — є правдивим виразником волі українського народу". Хоч після покликаного проєкту З-П. УГВР відітнуло іший, то проте не зняло наведеної оде запроєктованої постанови, яка може стати вихідною точкою майбутніх розмов УНРади з його представниками. Згадані переговори веліся в приязній атмосфері і виявили по обох сторонах чимало доброї волі.

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політична формація буде оставати поза організаційною схемою "Державного Центру. Концентрація всіх наших політичних сил в Державному Центрі (за винятком групи гетьманців), довершена в липні 1948 року була чи не найбільшим осягом української політики за останні роки. Після сесії групи ОУН (р) в УНРаді залишилось всі демократичні партії, соціалісти і середовище ОУН. Маючі на увазі, що на думку ВО. було б найменше перешкод для порозуміння з УГВР, в останньому часі присвячено чимало уваги цій справі. Були моменти, коли взаємні переговори здавалось були близькі успішного кінця. В першій провкті догоди предложеним Закордонним Представництвом УГВР УНРаді в дні 9 жовтня 1950 р. сформулована і правильно основна засада єрархії і правопорядку в українському політичному житті. Там-само у яно і виразно: "З. П. УГВР вважас доцільним і корисним існування поза сферою безпосереднього ворожого тиску, визнаваного всією еміграцією, явного і репрезентативного по літачному центру з участю всіх політичних середовищ. Таким центром є УНРада, що побудована на традиції Української Народної Республіки, в протилежності до "узурпаторського УССС — є правдивим виразником волі українського народу". Хоч після покликаного проєкту З-П. УГВР відітнуло іший, то проте не зняло наведеної оде запроєктованої постанови, яка може стати вихідною точкою майбутніх розмов УНРади з його представниками. Згадані переговори веліся в приязній атмосфері і виявили по обох сторонах чимало доброї волі.

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політична формація буде оставати поза організаційною схемою "Державного Центру. Концентрація всіх наших політичних сил в Державному Центрі (за винятком групи гетьманців), довершена в липні 1948 року була чи не найбільшим осягом української політики за останні роки. Після сесії групи ОУН (р) в УНРаді залишилось всі демократичні партії, соціалісти і середовище ОУН. Маючі на увазі, що на думку ВО. було б найменше перешкод для порозуміння з УГВР, в останньому часі присвячено чимало уваги цій справі. Були моменти, коли взаємні переговори здавалось були близькі успішного кінця. В першій провкті догоди предложеним Закордонним Представництвом УГВР УНРаді в дні 9 жовтня 1950 р. сформулована і правильно основна засада єрархії і правопорядку в українському політичному житті. Там-само у яно і виразно: "З. П. УГВР вважас доцільним і корисним існування поза сферою безпосереднього ворожого тиску, визнаваного всією еміграцією, явного і репрезентативного по літачному центру з участю всіх політичних середовищ. Таким центром є УНРада, що побудована на традиції Української Народної Республіки, в протилежності до "узурпаторського УССС — є правдивим виразником волі українського народу". Хоч після покликаного проєкту З-П. УГВР відітнуло іший, то проте не зняло наведеної оде запроєктованої постанови, яка може стати вихідною точкою майбутніх розмов УНРади з його представниками. Згадані переговори веліся в приязній атмосфері і виявили по обох сторонах чимало доброї волі.

ВІДПОВІДЬ: Так. Такі заходи робляться і будуть продовжуватися так довго, як довго якась політи

ПОДБАЙТЕ, ЩОБ ВАШОГО ІМЕНІ НЕ ЗАБРАКЛО У ВЕЛИКОМУ КУЛЬТУРНОМУ РЕФЕРЕНДУМІ! ВИШЛІТЬ НЕГАЙНО ЗАМОВЛЕННЯ НА НОВИЙ ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ТИЖНЕВИК „СВОБОДИ”!

Щоб мертві були живими

(Закінчення зі сторони 2)

Виконання прийшло скоріше, ніж всі того сподівалися. Для 25 листопада 1934 р. московська тел. агенція подала відомість, що Грушевський помер у Києво-Печерській лаврі, що єврейська влада, визнаючи великі заслуги покійного для української культури, встановила перезвезти його тіло на Україну і поховати на державній кошт.

Тепер з історичних документів переглянемо всі інкримінації, на підставі яких московська влада видала на Грушевського вирок і сама його виконала. Ось вони:

... на весні цього року на широких публичних дискусіях ми розвінчали ідеологію українського шовінізму професора Грушевського і ін. „Комуніст” 1933.

... Адже це академік Грушевський уважав українську культуру за ту надлясову і надісторичну категорію, на якій сходяться і сходяться порівняні групи нашої культурної веретви, тобто яка матеріально виявляє славнозвісну націонал-демократичну теорію безбуржуазності українського народу.

... У збірнику катедри історії української культури друкувалися, наприклад, такі міркування: при всіх своїх зв'язках із Азією Україна від глибокої давнини і до найостаннішого часу завжди була з культурного погляду кутком Європи, і зрозуміти її культуру і мистецтво неможливо поза зв'язком із Європою. Українське мистецтво — частина загальноєвропейського еволюційного процесу. „Правда”, 1933.

Врешті останній документ, який розкривав нам повне озвіріння російсько-бolshevikського осудливості по відношенню до українського народу і його культури.

В кінці двадцятих років ВУФКУ випустило кільканадцять українських фільмів, між ними фільм Колішчиня, у якому представлено дві марканти, історичні постаті — Максим Залізняк і Іван Гонта.

Щоб для читача було ясно, для чого і як Москва використала саме цей фільм проти Грушевського, ми дозволимо собі зробити малий екскурс в історію доби національних, соціальних і релігійних рухів в Європі. Всі вони характеризуються не зовсім точним і не цілком яскравим вираженням своєї класової суті. Це ми бачимо в історії реформаторських рухів середньовіччя, бачимо це в червоному гуситському русі, де на долі яскраво соціального руху стоїть своїм соціальним походженням чеський пан Ян Жижка і Прокоп Гола. Ми це бачимо в історії 30-тилітніх німецьких селянських війн, в історії боротьби бельгів та фламандців, в історії Хмельниччини та історії англійської революції під Кромвелем. Колішчиня має ще одну характеристичну особливість. Соціальна динаміка цього руху була така сильна, що коли до повстання приєднались представники козацьких

заможних старшин, то це абсолютно не могло змінити революційного значення колішчиня, а навпаки — ці заможні, козацькі старшини затрачували в морі соціальної, національної і релігійної пристрастей поневоленого українського народу й останні залишки своєї психології „заможних”. Так було і з героями фільму Колішчиня Іваном Гонтю і Максимом Залізником. Одне з російсько-большевицьких бюрократів, яка сама творить культ царів Петра Великого навіть Івана Грозного, Суворових, Ермаків і ін., які кривавими походами підбивали чужі народи, українському народові не дозволяв мати своїх героїв. Не тільки не дозволяв їх мати, а при кожній нагоді використовував їх на те, щоб обікрати український народ з того, що він тепер творить, і фізично знищити всі кадри українських культурних працівників.

Дасмо слово московській „Правді” з дня 16. XII. 1933, себто з того часу, коли фільм вже був давно переданий до фільмового архіву.

... „фашистська історіографія Грушевських, що представляли І. Гонтю і М. Залізняка, як національних героїв, здемаскована. Свідомо брехня панів Грушевських хотіла закрити контрреволюційну теорію про безбуржуазність українського народу”.

І це один історичний документ, який був проголошений одним з соратників любимого вождя:

„Бий його, українського націоналіста, контрреволюціонера, бий що сволоту, бий міщине, не бійся.”

І добили.

А тепер останній акт трагедії, якої не найти в історії всіх часів і народів, крім української у відношенні Москви до України.

Чи Грушевського привезли до курорту Києво-Печерська живого, чи вже мертвого, не знаємо. Залишається фактом, що тіло великого небижчика привезли до Києва, а над могилою одиноким з соратників любимого вождя, закінчив прощальну промову від всеосяжного уряду такими словами:

... „Михайло Грушевський, будучи в краях буржуазної цивілізації, визнає перевагу соціалізму. Він шукає й знаходить своє місце серед учених радянської країни. Радянська влада завісила ставилася з повагою до людей науки. З глибоким сумом говаємо сьогодні славнозвісного історика.”

Грушевський відійшов від нас. Відійшов, як воля, що ціле своє життя борювався за велику ідею. За цю ідею однаково ненавиділи його і білі, і червоні, і до війни й після неї; ненавиділи його ті, що хотіли його давно вже поховати, і ті, що поховали на державний кошт.

Нью Йорк в листопаді 1951.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ІНТЕРВ'Ю З Д-РОМ С. ВИТВИЦЬКИМ

(Закінчення зі сторони 2)

самий час український спротив на теренах самого СРСР є фактом, який підтримує віру у перемогу і непоборність вільної людини і з знаком, під який вона враз з нею народом змагається до волі, остаточно переможе. Завданням нашої акції є промочувати шлях таким політичним концепціям, які є відповідником українського резистансу.

ЗАПИТ: Яке відношення ВО УНРади до представництва національних народів, поневолені СРСР?

ВІДПОВІДЬ: ВО в питаннях, торкаючись європейського Сходу, діє в спільному порозумінні з тими представництвами. На спільній конференції, відбулій з ініціативи ВО, і під його провідом, в Мюнхені дня 4 березня ц. р., визначено застосувати позиції, спільні для заінтересованих народів, виділяючи вимогу відновлення державної незалежності для народів, які під час російської революції в рр. 1917-18 створили свої незалежні держави, як не менш вимогу національного самовизначення для інших поневоленіх народів. На згаданій конференції представники поодиноких національних груп висказали бажання, щоби ВО, перебрав провідну роллю в їх майбутній спільній політичній акції. На дніх мала відбутися нова аналогічна конференція знову під провідом представництва ВО. Зв'язки живого порозуміння нав'язались особливо з представництвами балтійських народів, як не менше з Білоруською Національною Радою, яку очолює Н. Абрамчик.

ЗАПИТ: Яке становище ВО відносно акцій СОНР?

ВІДПОВІДЬ: Представники СОНР декілька разів безпосередньо і посередньо звертались до ВО з пропозицією, щоби він вислав відпоручників до їх організації. ВО, відмовився від того, маючи перш усього на увазі назву організації („народи Росії”) і непересданне негативне становище СОНР відносно визнання політичної незалежності тих народів, які після першої світової війни створили були свої національні держави. Тому ж ВО, відмовився від участі у Віденській конференції СОНР з представниками по н еволеніх народів.

ЗАПИТ: Ви як керманіж Ресорту Закордонних Справ у ВО, могли би дати нам авторитетне висношення зокрема в таких питаннях:

а) оцінка американської політики по відношенню до Советського Союзу, б) оцінка цієї політики по відношенню до поневоленіх Московою народів взагалі, а до України зокрема?

ВІДПОВІДЬ: Для основного пізнання таких проявів національного життя як політика треба б між іншим довший час жити в середовищі даного народу. В Європі для таких студій є своє, інше підсуну. Трудно ж там вичерпуючу відповідь на перше питання, тому що політика ЗДА по відношенню до СРСР переходить великий процес перемін, помітний на протязі останніх літ та інколи зумовлений все мілківою міжнародною ситуацією і щораз зростаючою свідомістю тої відповідальності, яка пала на ЗДА супроти безпеки, що з неможливою конченістю постають вже із самого факту існування СРСР. До того ж питання вивисняє різні аспекти. Треба б насамперед розглянути політичну тактику, про яку можна б більш, або менш дискутувати. Треба б в дальшу чергу зайняти обгрунтоване становище до концепції, що фактично кермують закордонною політикою в ЗДА. Не можна ж врешті забувати, що в сучасному антагонізмі при існуванні противника, який у т. зв. холодній війні, ведений тоталітарними засобами, нехтусе великими етичними і правними

нормами; американська політика ж приневолено бореться з фундаментальні речі, які торкаються сфери ідей, хоч, як не дивно, й це тяжко прихотиться: Напр., немаловажна для т. зв. ідеологічного походу вимагала б її поглиблення в принципах і практиці. Це ж змагання між двома світами і змагання ж між міру всесвітню. Одини завданнями зазначені ж в головному завданні політиці УНРади на тутешньому терені, якої метою добути нам у фронті протибольшевицької оборони місце відповідаюче українській національній нації.

Великим кроком наперед з т. зв. американської політичної думи починає сколювати і розуміти суть російського імперіалізму, яка є однакова без огляду на режим російської великодержави. Маю перш усього на увазі дотичну заяву державного секретаря Ачесона, як не менш енуціція впливових американських політиків і публіцистів відносно тої теми. Все ж такі закоренілі поняття як про неділимий, а навіть національно одностайну російську державу знаходять свій вислід у американській політичній практиці. Це — у відношенні до поневоленіх СРСР народів, а до України зокрема. Хоч большевицька холодна війна не респектус кордонів, то напр., така установа як „ФРІ ЮРОП” проводить дуже стислу лінію поділу між т. зв. сателітними і згаданими поневоєними народами і не допускає до своєї організації представників України, не зважаючи на те, що Україна є членом ООН, сам московський уряд — очевидно для пропаганди — визнає за нею атрибути окремої держави, признаючи за нею напр. право на свій державний прапор, або свій національний гимн. Поза тим напр. становище тої організації відносно проблеми східних границь Польщі, які та установа бажала б повести по лінії 1939 р., залишаючи за Польщею західно-українську землю, дає сталінській пропаганді до рук атут величезної ваги.

ЗАПИТ: Що думаєте про „Голос Америки”?

ВІДПОВІДЬ: Треба ствердити, що в останньому часі радіо-передачі „Голосу Америки” виявляють більше інтересу для тем, що торкаються української визвольної боротьби і треба сподіватися, що згодом тим питанням буде присвячена ще більша, належна увага.

ЗАПИТ: Які фінансові потреби УНРади?

ВІДПОВІДЬ: Вони стоять в яскравій диспропорції до фондів, якими розпоряджасмо. — Щоб їх придати УНРада розпала внутрішню українську позичку. До моїх завдань належить між іншим переговорити з усіми міродатними чинниками американсько-українського Центру для його ділової роботи та зокрема, як забезпечити успішної позиції серед американсько-українського громадянства.

ЗАПИТ: Як Ви оцінюєте до теперішнє відношення американського українців та їх репрезентації до Державного Центру?

ВІДПОВІДЬ: Ми в Європі ще на рідній землі і певім на скитальницькі ставились завжди з правдивим респектом до тієї праці, яку поклада українська громада в ЗДА на воїх діячів. — Зокрема Державний Центр належно оцінює повні успіхи ПАУК і УКК в пропагандивно-політичній діяльності і разом з тим радіє давним актом об'єднання вєвого організованого американсько-українського громадянства до влади цієї останньої установи. Коли ж українську громаду в ЗДА перед американською владою повинно заступати тільки одно представництво, то тим більше цільний народ, який в однім з найбільш критичних моментів людської історії бореться за своє визволення, може мати тільки один провідний політичний центр і одну репрезентацію. Такою репрезентацією українського народу є УНРада, зв'язана своїм існуванням з традицією Української Народної Республіки. Піристь велить мені відмітити, що хоч у своїй заяві з 15 вересня 1948 р. УКК виразно ствердив цю акцію, то однок з деяких пізніших його виступів складалось враження, що ця правда не була ним належно допінювана. Я переконаний, що консолідація американсько-української громади довкола УКК виліне позитивно на укладення взаємнн між УНРадою і УКК. — Треба сподіватися, що УКК зробить все задля того, щоб американський світ панував українців як той народ, який має один диспозиційний центр. Не жмоу не згадати в тому зв'язку про інші центральні українські організації, що спільно з Демократичним Бюроком Українських Організацій та Порозумінням Українських

Груп в ЗДА у своїх політичних виступах підтримували авторитет УНРади (н. пр. конференції тих організацій в Стейт Департаменті), як теж не жмоу поминути акції Фінансового Комітету. Державний Центр особливо зобов'язаний ЗУАД-Комітетові за його вияви активної зчливості і допомоги, які полетували прапо особам, що трудилися для нашої акції.

ЗАПИТ: На яку помі українського громадянства розраховує?

Глибокий патріотизм американсько-українського громадянства, скріплений тепер ще прийдом 50,000 тисяч українців, які ще кілька років тому жили в Україні і переживали її трагедію та бачили незламного духа українського народу, цей патріотизм велить мені вірити т ву моральну піддержку, якої потребує Держав-

ний Центр. Буде жмоє старанннм працювати в близькому контакті з політично-громадськими центральними установами старої і нової імїграції, в тому з ПАУК, УКК і канадійським КУК, з організаціями, — що за весь час свого існування стояли на ставовищі беззастережної підтримки УНРади як напр. Товариства Сприїння УНРади та ін., як не менш удержувати живий зв'язок з нашими Церквами та науковими і культурними установами. Метою моїх постійних змагань буде мобілізувати як найбільш успішну активність американсько-українського громадянства для всебічної підтримки праці Державного Центру.

• До Наршту прийняв відомий американський спеціаліст в атомній енергії, Роберт Опенгеймер, але відмовився подати користувачам висношення цієї його подорожі.

УВАГА! В НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКА РЕДКА НИКОЛА при УКР. ПРАВОСЛ. ЦЕРКВІ св. Володимира в Нью Йорку, 334 E. 14. вул.

— влаштує: —

„ВЕЧІР СВ. МИКОЛАЯ”

получений з дитячим

ПРЕДСТАВЛЕННЯМ, ДЕКЛАМАЦІЯМИ І ПІСНЯМИ

В НЕДІЛЮ, 9. ГРУДНЯ 1951 в ПАРАФІЛЬНИХ ЗАЛІ.

ПОЧАТОК у 6-ї год. ввечері. — ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

В кінці вечора дітям шкільного віку роздані будуть подарунки.

Церковний Комітет.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ГОЛОВНА УПРАВА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ, Інк.

повідомляє, що

П'ЯТИ РІЧНИЙ ЗІЗД ООЧСУ

— відбується: —

В СУБОТУ І НЕДІЛЮ, 22. І 23. ГРУДНЯ 1951

В САЛЯХ БЕТГОВЕН ГОЛІ В НЬО ЙОРКУ при 210 E. 5-ї вул. (між 2-гою і 3-тєю евенями)

Точна програма Зізду буде оголошена в наступному повідомленні.

Прохається українські установи в Нью Йорку здержатися з улаштуванням імпрез в речниці Зізду.

Головна Управа ООЧСУ

УВАГА! БАНОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

Заходами Філі У.К.К., Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Українського Народного Дому і інших Укр. Амер. Організацій на терені Банон,

— відбується: —

В НЕДІЛЮ, 9. ГРУДНЯ 1951 Р.

в салі Українського Народного Дому, 33-35 Вест 19. вул. Банон, Н. Дж., година 4. пополудні.

„АНТИКОМУНІСТИЧНЕ ВІЧЕ”

на якому промовлятимуть Делгат з У.К.К., як також місцеві промовці.

Комітет.

УКРАЇНЦІ ДІТРОЙТУ І ОКОЛИЦІ!

Об'єднання 6. воїків Українців в Америці, Відділ в Дітройті враз зі всіми українськими товариствами та організаціями міста Дітройту

— влаштує: —

ВСЕНАРОДНЮ ЖАЛІБНУ АКАДЕМІЮ

— з нагоди: —

30-річчя масового морду 358-ох українських героїв під Вазаром враз з маніфестаційним протестом проти московського чорноного Я Білого Імперіалізму.

В НЕДІЛЮ, 16. ГРУДНЯ 1951 Р.

в год. 4-їй пополудні

в Українськїм Народнїм Домі при вул. Мартін.

В ПРОГРАМІ: Промови в українській мові генерала Олександра Вишнєвського та учасника Вазару, полковника Петра Філоменка і в англійській мові американського ветерана адюката Івана Воєбича; виступ славної Капелі Вандурістів ім. Т. Шевченка під мистецтвним керуванням В. Воїкича; виступ пілітста-віртуоза В. Максимовича; декламація Романа Татарського та сольоспів пластуникова Яреми Цсарука.

На святі будуть схвалені протестаційні резолюції. На це свято запрошені: Губернатор, оба Сенатори Стрейту та Майор міста. Вступ за добровільними датами на Українських Інвалідів.

НА РІЗДВО ХРИСТОВЕ

вже вийшли з друку

КОЛЯДИ І ЩЕДРІВНИ

в укладі Ігора Соневицького на фортеп'яні

від найлегших для початківців до найтяжчих

Ціна \$1.00

Замовлення слати до „Свободи”:

83 Grand Stret, Jersey City 3, N. J.

УВАГА! — БРУКЛІН І ОКОЛИЦІ!

ЗАХОДОМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Відділу 21. в Брукліні

відіграється комедія на три дії під назвою

ЧАРОДИЙНИЙ ЛІКАР

В НЕДІЛЮ, 9. ГРУДНЯ 1951 Р.

Режисер вистави п. Павло Слободян.

По виставі для всіх весела несподіванка „ПОВНА БОЧКА ШТАЦА”.

Запрошуємо всіх, а особливо нових емігрантів на виставу до Брукліна до:

УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ДОМУ

216-218 Grand Street, Cor. Driggs Avenue, Brooklyn, N. Y.

Початок в годині 5:30 ввечері

Вступ 90¢

ПІРІШ СХОДИНИ

Ньюйоркського Осередку МАТІРНЬОГО СОЮЗУ УКРАЇНОК

— відбується: —

В НЕДІЛЮ, 9. ГРУДНЯ 1951

в год. 3:30 пополудні

У ВЛАСНІЙ ДОМІВЦІ при 208—210 E. 6-та вул.

На порядку: Спогади п. Галини Білаєв про ліквідацію групи українських письменників у 1934 році на Великій Україні.

Гостям раді.

Управа.

Л. Стасюк

124

Перша Евеня Нью-Йорк 3.

(між вулицями 7. та 8. та)

ШИННИ В КЕНАХ „DOMESTIC” РІЗНОІ МАРКИ 75¢ п (випр. 10 фунтів)	КОВБАСА МЕЛЕНА ПЕРШОІ ЯКОСТІ 65¢ п	СОЛОНІНА СВІЖА БЕЗ ШКІРИ 15¢ п	ШИННИ СВІЖІ ПЕРЕДНІ 41¢ п
--	--	---	--

ПРОДАЄ В СВОІМ СКЛЕПІ ВІПРОДОВЖ ЦІЛОГО ТИЖНЯ

РОЗШУКИ

Пошукую свою сестру Варвару СЛАВСЬКУ, замужу Братчик, зі Сороцька, Мас перебувати в Freetown, Man., Canada. Хто знає про неї або вона сама прошу написати до: KAROLINA LUCKIW or HRYNUSHYN c/o Rennison 244 East 5th Street, New York 3, N. Y.

Пошукую сина АНАТОЛІЯ РОМАНЕНКО. Хто знає про него, або він сам, зголоситися на адресу: MARKO ROMANENKO 7-9 Third Street, Apt. 6 Passaic, N. J.

НІНУ КОВАЛЬСЬКУ з Підволочиськ, що виїхала до Америки в 1920-21 р., шукає „Старий Запорожець“.

HILARY KYLOWIECZYK 172 Lafayette Avenue Passaic, N. J.

Український ЮВІЛЕР мас на продаж всякого роду годинники, як мужеські так і жіночі. Можна дістати різномодні перстені, заручинні з брилянтами, шлюбні обручки. Столове срібло, а також Трисуз в дуже гарному виконанні для чоловіків і жінок. 10 процент знижки на всі товари, хто купить тепер. Українці, пам'ятаймо, що тільки свій до свого! Голоситися на адресу: JOHN SARCHYNSKY 2928 Poplar St., Phila. 30, Pa. Tel.: ST. 2-7602.

ПЕРЕПЛЕТНЯ КНИЖОК Власник ІВАН ПЕТРАШ виконує всі переплетні роботи, — опрацює в політисно, шпир, дає позолочувальні написи і т. п. Книжки можна посилати поштою. COLONIAL BOOKBINDERY 321 E. 9th St., New York 3, N. Y. Tel.: GRamercy 3-3336.

НАЙЛУЧШУ Українську або американську машинку до писання Найкраще, і найдешевше зараз можете набути в СУРМІ. Пишіть по інформації: SURMA 11 East 7th St. New York 3, N. Y.

Т-во ПРИХИЛЬНИКІВ УКР. ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ в АСОЦІАЦІЯ ПРОФЕСОРСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ УВУ влаштують 30-РІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ УНІВЕРСИТЕТУ В НЕДІЛЮ, 23. ГРУДНЯ (DECEMBER) 1951 р. від 7 год. вечора. В АУДИТОРІ ШКОЛИ ВАШИНГТОНА ІРВІНГА при 16. вул. в Нью-Йорку. В програмі дві доповіді Професорів: Р. Стоцького та О. Андрушкова. Концерт з участю хору „Думки“, В. Цицяка, Л. Рейнарівича і Р. Савицького. Квитки по \$1.00 в „Сурмі“ й „Арці“.

ГЕМПСТЕД, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! ВІДІЛІ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ повідомляють, що ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ В НЕДІЛЮ, 9. ГРУДНЯ 1951 Р. в год. 4. поп., в залі Пожежної Сторожі при Maple Ave., East Meadow На збори з запрошеною делегат Централу з Нью-Йорку. Всіх платинців Національного Датку й членів Укр. Конгр. Комітету просимо взяти обов'язкову участь. Запрошуємо теж всіх громадян Гемпстеду й околиці та всі організації й товариства взяти участь у зборах — та спосіб прийнятності доказати що українська справа є дорога для нас всіх! Управа Відділу У.К.К. в Гемпстеді

САЛЬОН КРАСИ „МАРІЙКА“ Виконує по уміркованих цінах всякі праці входять в обсяг жіночої краси. Щоденні години: від 9. рану до 8. вечір. 318 EAST 6th STREET (Bet. 1st & 2nd Ave.) New York 3, N. Y. Tel. GRamercy 5-7244

ПЛАСТИНКИ — РЕКОРДИ НАЙБІЛЬШИЙ СКЛАД HANUSEY MUSIC COMPANY. Market 7-3093. 724 Poplar St., Philadelphia 23, Pa. Пишіть про безплатний каталог.

ВИПРОДАЖ НОВИХ УКРАЇНСЬКИХ І РОСІЙСЬКИХ ПЛАТІВОК ВИСИЛАЄМО БЕЗПЛАТНИЙ КАТАЛОГ СКЛЕПІ ВІДЧИНЕННЯ КОЖНОГО ДНЯ від 10 рану до 8 вечора. Зайдіть або пишіть до: UNION SQUARE MUSIC SHOP, Inc. 27 UNION SQUARE WEST, N. Y. C. 3. „Dept. U“ Al. 5-6969

Michael Turansky MANUFACTURING FURRIER REPAIRING • REMODELING 115 W. 30th St., • LOngacre 5-6670 • New York 1, N. Y.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Бостон, Масс.

Участь в парадній похід з нагоди „Армистис Дей“

Організація „Крузейд Фор Фрідом“ запросила усі національні групи, що співпрацюють з Міжнародним Інститутом (Інтернешенел Інститют) взяти активну участь в парадній похід вулицями Бостону в дні 12 листопада 1951 з нагоди „Армистис Дей“. Зі запрошення скористали українці, поляки, чехи, балтійські народи і китаїці. На чолі групи представників різних національностей йшло авто, з якого через голосники цілий час промовляли по черзі представники організації „Крузейд Фор Фрідом“ по-англійськи і представники українців, інж. С. Березулька по-українськи і по-англійськи. Зараз за авто, на чолі походу представників різних національностей, маршувала, убрана в гарні національні стріли, група українців, яка була і найчисленніша і однією несла транспарент з відповідними написами. Похід — у якому брали участь різні військові з'єднання, організації ветеранів і т. д. — тривав поверх 2 години і йому пригладалися багатотисячні маси народу.

Професійні оголошення

Dr. S. CHERNOFF 223 — 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C. Tel. GRamercy 7-7697

Острів й довгочасні недуги чоловіків і жінок. Шкірні. X-Ray. Роздутьтя жила лікуємо без операції. Переводимо аналізу крові для супружних дозволяємо. — Офісові години: Щодня від 10 рану до 6:45 вечора. В неділі від 11 до 1 попол. Екзамінація \$3.00.

Dr. M. MAIZELЬ лікар зі старого краю, говорить по українськи, багато років успішно лікує гострі й застарілі недуги чоловіків і жінок, недуги нирок і сечового міхура, нір та загальне ослаблення. Лікує застарілі веніциліти та іншіх видів. Аналіза крові, сечі і інших видів. Аналіза крові для супружних дозволяємо.

107 E. 17th St., NEW YORK CITY коло 4-ої Емметт і Union Sq. Години: Щодня від 10 рану до 1 попол., від 4—7 веч., в неділі від 11—1 попол. ЕКЗАМІНАЦІЯ \$3.00.

Dr. Med. R. TYLBOR 59 East 3rd St. (коло 2nd Ave.) N.Y.C. Tel. GRamercy 5-3993

Внутрішні недуги. Fluorosceny, X-Ray Electrocardiograph, Analysis. Переводимо аналізу крові для супружних дозволяємо. Офісові години: щодня 1-3 і 5-8 р.м. В неділі від 10-3 попол.

Група організації „Крузейд Фор Фрідом“, а зокрема група українців робила помітне враження на глядачів. Українці добре використали нагоду — що тривався майбутній перший раз в історії Бостону — щоби себе зарекомендувати і звернути увагу американців — мешканців Бостону, на українську проблему.

Глядач

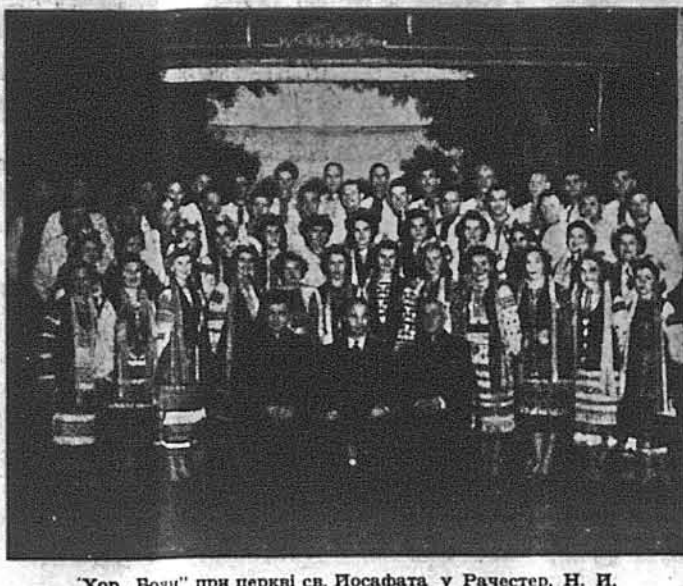
Рочестер, Н. Й.

Сорокатиї ювілей хору „Боян“

Хор „Боян“ при церкві св. Йосафата у Рачестер проіснував повних 40 років. Протягом цього часу служив вірно своїй церкві, співачи на великій Службі Вожій найкращі зразки нашої церковної музики — неперевершеної творі Бортинського, Веделя, Вербінського, Кошиця та інших наших композиторів. В міру своїх співачих сил, а головним завдяки добрим диригентам, хор у своїй минулої доби досягнув великих успіхів, не тільки співачи у церкві, але також і своїми виступами зі світськими піснями для своєї і чужої публіки. Це були концерти у своїх місті, гостинні виступи до інших громад, спільні концерти кількох хорів для більшого звеличення даної імпрези як Український День та інші свята релігійного чи національного характеру. Значення такого хору для громади є неопиране. Тим більше треба підчеркнути жертвенність хористів, що віддали і віддають свій час і сили на бери активну участь у всіх імпрезах.

Щасливим збігом обставин відбулося так, що у сорокатиї існування хору „Боян“ до Рачестер перенісся молодий диригент, бувший учень найкращих наших педагогів з Інституту ім. М. Лисенка у Львові, абсолютний віденської Консерваторії, К. Цепенда, і перебрав хор „Боян“ під свій провід. Від першої проби праця пішла іншим руслом. Знаючи прекрасну хорову літературу, маючи при тій великий досвід у веденні хору, багате теоретичне знання і педагогічний підхід до хористів, наш диригент вніс в хор новий дух, охоту до спільної стремління бути що раз кращим, добитися більших мистецьких успіхів. Кожна проба це приносила для співаків.

Ювілейний концерт відбувся 9-го грудня. Його відкрив наш пап. Впр. о. М. Волянський, який дбав за порядок у своїй громаді і тишиться нашим хором так, що ми вельми раді, що маємо такого доброго і відданого папоха. Програма концерту дуже різноманітна. Крім хору, який виконав композиції Бортинського, Леонтовича, М. Колесси,

Хор „Боян“ при церкві св. Йосафата у Рачестер, Н. Й.

Гайворонського, пісні УПА і нар. пісні, виступить ще секстет Вандуристових який втілює симпатичну місцеву публіку. Молода учениця Чорненка продемонструє Леся Українки: „Контра сьом сперо“. Наша солістка М. Клишч, яка здобула собі дотепер найкращі присудження за свої виступи, виконає тим разом: „Дво Марія“ — Луї і „Минули літа молоді“ Німанківського. Скрипачка Е. Чепана виконає сольо на скрипці. Новістю на концерті буде організована нашим диригентом оркестра струнних інструментів у складі 16 осіб. З традиційним за часом під час програми будуть приїти і побажання для хору від місцевих товариств.

Ми хочемо служити Богові і нашому українському народові своєю пісню доки нам стане сил. І. В.

ЧЕРГОВА ДОПОВІДЬ В НТШ В суботу 8. грудня ц. р. в приміщенні НТШ в Нью-Йорку, 50 Чорч Ст. кімн. 252 виступить проф. В. Січинський доповідь на тему: „Джерела про Росколяна“. Початок точно о г. 6:00 вечором.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У вчорашньому повідомленні про наради Екзекутиви ЗУ-АДКомітету, пропущено через недогляд, що до Комісії, яка підготувала б організацію Українського Громадського Центру, запрошено, крім пп. Дмитра Галичина, Василя Шабатури і Євгена Рогача, теж голову Українського Робітничого Союзу, п. Антона Батюка.

РІЗНІ РОДИ АСЕКУРАЦІЙ

виконую швидко в найважливіших асекураційних компаніях Нью-Йорку.

Асекурую від вогню склепи, дома та предмети особистого вжитку. Асекурую автомобілі, різні речі від крадіжки та дорожності. Асекурую від хвороб та нещасливих випадків.

Даю асекураційні поради, виповнюю різні друки (зголюшення D.P., на перші папери і т. ін.) та апликації в асекураційному і нотаріальному бюрі:

129 EAST 4th STREET, NEW YORK 3, N. Y. ORegon 3-7480 Асекураційний агент і НОТАР О. РЕДЧУК

БЕЗПЛАТНА ПРОБА на ревматичні болі АРТРИТИЧНІ

Колі Ви ніколи не вживали ліку званого ROSSE TABS на ці незвичайні мускулярні недомогання й болі, злучені з ревматизмом і запаленими жил, або з нервовим запаленням, то чому не спробувати його СЬОГОДНІ на свій кошт. Його вживайте тисячі людей впродовж 25 років.

БЕЗПЛАТНО ДЛЯ ЧИТАЧІВ НАШОЇ ГАЗЕТИ

Запрошуємо Вас випробувати його без ніяких коштів. Дозвольте, щоб ми вислали Вам папку повної величини. ЗАЖИВАЙТЕ БЕЗПЛАТНО 24 ТАБЛІТОК. Колі не будете вдовольні палітативно — часовою — полекшою, зверніть нам рещу й не будете нам винні нічого. Така проба не буде коштувати Вас ні одного цента. НЕ ВИСИЛАЙТЕ ГРОШЕЙ. Пишіть лише негайно Ваше ім'я й адресу до: ROSSE PRODUCTS COMPANY, Dept. O-5, 2708 Parwell Ave., Chicago 45, Ill.

ТЕПЕР ПОРА ЗАІНІСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСІ ІЗДИ.

GR. 7-8951 КУРСИ МЕХАНІКІВ КУРСИ ІЗДИ АВТАМИ Постарасмося для Вас про екзамен Лайсенсу. Намі учні дістають дипломи. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовах. КУРСИ ДЕННІ, ВЕЧІРНІ І НЕДІЛЬНІ. Інструктори фахівці. Зал. в 1916. L. TYCHNIEWICZ, директор Metropolitan Auto School 155 — 2nd Ave., близько 10th St. NEW YORK CITY

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЬО ЙОРК, Н. Й. — Повідомляємо, що річні збори Т-ва „Дістерт“, від. 361 що мали відбутися в суботу 1. грудня 1951, відбулися в суботу 8. грудня 1951 р. о год. 8. вечорі в залі Українських Католицьких Ветеранів, 33 Е. 7. вул. в Нью-Йорку. Збори пересуємо на тиждень пізніше через те, що не можна було скорше замкнути книги Т-ва. Тому що на зборах буде обговорюватися фін. і діяльність план праці „Дістерт“ на наступний рік, просимо членів прийти обов'язково. Закликається членів вирішити членські вкладки. — М. Малетич, предс.; П. Кучма, фінан. секр.; Н. Левонич, кас.; В. Барагура, рек. секр.

ГЕМТРЕМЬ, МІШ. — річні збори від. 94 ім. М. Шапкевича, відбулися в неділю, 9. грудня, о год. 1:30 попол., в Укр. Дем. Галі, 2376 Грейлінг. Кожний член повинен бути на зборах, бо є важкі справи, як вибір уряду на рік 1952, зміни товариського статуту, та звіт. На зборах будуть відчитані імена всіх новоприбулих членів. Прийдіть і купіть календар У.Н.С. на зборах. — І. Чупка, рек. секр.

ВІЛІНГ, В. Ва. — Відділ 56, повідомляє своїх членів, що річні збори відбулися в неділю, 9. грудня, о год. 2-й, в галі на 42-й вулиці. Всі члени мають бути на зборах, бо є важкі справи до погодження. — І. Ковальчик, предс.; П. Вітенко, кас.; М. Медвідь, секр.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і спільниками дванадцяти мільйонного Союзного майна.

МАШИНКИ Переробляють до ПИСАННЯ англійськи, ціна \$25.00. Маємо також нові і перероблені українські машини. Рахунок машини. Офісові прилади. Потрібно агентів. ALL LANGUAGES TYPEWRITER COMPANY 119 W. 23rd St. (6-7 Ave.) New York, N. Y. Phone: Chelsea 3-8086

Михайло Канюк Український Погребник Занимається похоронами в ШКАГО І ОКОЛИЦІ Контрольована температура Air Conditioned Chapels KANIUK FUNERAL HOME 2319-21 W. Chicago Ave CHICAGO 2, ILL. ARmitage 6-4575

Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED Обслуга Шпир і Чесва Our Services Are Available Anywhere in New Jersey 801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, NEW JERSEY ESsex 5-5555

3. БЕРЕЗОВСКИ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК УПРАВЛІТЕЛЬ BERRY FUNERAL HOME, Inc. 525 East 6th Street, New York 9, N. Y. Phone ALgonquin 4-5740 Дві нові в модернізованіх остигло машини. Першорядна обслуга в усіх похоронах без різниці настановного стану. ІВАН БРОЦАК, нотар.

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребали \$150 по ціні так низькій, як ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАЙКРАЩА

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ Контрольована температура. Модерна каніцля до ужитку даром. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

УВАГА! ГРОМАДЯНИ!

DUNLEY HAT SHOP 14 SAINT MARKS PLACE, NEW YORK, N. Y. (між 2-3 евангелія 8. вул.) мас на складі власного виробу ФІЛЬЦОВІ КАПЕЛЮХИ в найкращих фасонах. Отже не чекайте до останньої хвилі з Вашими закупам на свята. У нас куплені капелюхи приймаємо до переробки. Дальше пригадаємо, що маємо відділ МУЖЕСЬКОЇ ГАЛІНТЕРІ, а саме: першої якості сорочки, спортивні сорочки, піджаків, знайої марки: „Jayson“ і „Fruit of the Loom“ і импортні. ПРОСИМО ЗАПНІ І ПЕРЕКОНАТИСЬ ПРО ВИСОКУ ЯКІСТЬ МАТЕРІЯЛЬНУ ТА НИЗЬКУ ФАБРИЧНУ ЦІНУ! Говоримо по українськи. При закупі капелюха та інших речей даємо гарний подарунок. Слухайте наші оголошення по радіо-програми п. Мельнича кожної неділі між 7—8 год. рано і кожного четверга між 7—8 год. вечорі на хвилях 1480, (станція WHOM). ОТВОРЕНО ЩОДЕННО до 10 Год. ВВЕЧОРІ.

DUNLEY HAT SHOP 14 Saint Marks Place (Іст В-ма вул.) New York City

„Це кам'яна статуя!“ промовив Д'Арнот. — „Ні“ заперечив Хірам. — „Це жива статуя!“ Коли вони так приглядалися, жадлива статуя підняла палець з погрозою. „Хай бережеться той, на кого душой спогляне!“ — почувли вони глухий голос з мертвих уст.